

Освіта в Україні і зарубіжних країнах :
анотований бібліографічний список
2021. – Вип.1 (січень). – 50 с.

Освіта в Україні

1. **Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та технічних системах :** зб. наук. пр. за матеріалами XVI Міжнар. наук.-практ. конф., 19 листоп. 2020 р. / ПрАт "ВНЗ "Міжрегіон. акад. упр. персоналом", Одес. ін-т, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України ; [редкол. : О. Ф. Каракасіді та ін.]. — Одеса : Лерадрук, 2020. — 299 с. **Шифр зберігання Бібліотеки: A809385** *Зі змісту: Оновлення стандартів вищої освіти в Україні: важливий елемент ефективного розвитку держави / В. М. Пьохов, В. В. Шевчук. – С. 94-102; Використання сучасних інноваційних підходів у закладах вищої освіти / Ю. О. Асєєва, А. В. Кузнєцова. – С. 178-185.*

2. **Андрущенко В. Агресивність особистості та її мінімізація засобами освіти** / Віктор Андрущенко // Вища освіта України. — 2020. — № 2. — С. 7-12. *Зазначено, що агресивність визначають як стійку рису особистості, що виявляється у ході її проявів, нетерпимості до іншої позиції чи поведінки, неприйняття стану справ у колективі, існуючого порядку речей, їх заперечення, різкому протиставленні щодо них власної альтернативи тощо. На думку автора статті, найбільш дієвим засобом протидії є освіта.*

3. **«Астарта Прихоролля» підтримує освіту на селі** [Електронний ресурс] // Зоря Полтавщини. – 2021. – 8 січ. (№ 2). — Електрон. дані. *Йдеться про те, що ТОВ «Астарта Прихоролля», яке входить до складу агропромхолдингу «Астарта-Київ», активно підтримує заклади освіти, розташовані на територіях, де господарює. Так, у співфінансуванні із місцевим самоврядуванням підприємство сприяло відкриттю чотирьох*

дитсадків у Хорольському і Миргородському районах, виділяє необхідні кошти для проведення ремонтів чи закупівлі меблів, допомагає захиститися від коронавірусу, з харчуванням та подарунками до свят. Зокрема напередодні Нового року «Астарт Прихоролля» профінансувала придбання шкільних меблів для Староаврамівської ЗОШ I - III ступенів. Серед них – ортопедичні парти, які регулюються відповідно до зросту дітей. Текст: <http://zorya.poltava.ua/astarta-prihorollja-pidtrimuie-osvitu-na-seli/>

4. **Бандура Л. Педагогічні умови використання інноваційних технологій в освітньому процесі ЗВО** / Лілія Бандура // Молодь і ринок. — 2020. — № 1. — С. 180-184. *Розглянуто особливості використання інноваційних технологій в процесі навчання у вищій школі. Висвітлено основні критерії гуманістичного навчання у ЗВО з використанням інновацій. Наведено умови використання технологій та їх застосування, зокрема, опрацьовано найпопулярніші класифікації інноваційних технологій різними науковцями. Презентовано нові авторські критерії для їх класифікації.* Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/196220/196472>

5. **Безкоштовне харчування в закладах освіти дітей загиблих захисників: набув чинності закон** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 12 січ. — Електрон. дані. *Вказано, що з 1 січня 2021 року набув чинності Закон щодо безкоштовного харчування у закладах освіти дітей загиблих захисників України. Документ розширює перелік осіб, для яких Закон України "Про освіту" та інші спеціальні закони передбачають безоплатне харчування. Відтепер органи державної влади та місцевого самоврядування, яким підпорядковуються державні та комунальні заклади дошкільної, загальної середньої, професійної чи фахової передвищої освіти, мають забезпечувати безоплатним харчуванням зокрема й дітей загиблих героїв. Основне завдання цього Закону – підвищити рівень соціального захисту дітей, батьки яких загинули (пропали безвісти), померли, захищаючи суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України. Документ вносить відповідні зміни до Законів України "Про статус*

ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, ”Про професійну (професійно-технічну) освіту”, ”Про освіту”, ”Про дошкільну освіту”, ”Про дитяче харчування”.

Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/bezkoshtovne-harchuvannya-v-zakladah-osviti-ditey-zagiblih-zahisnikiv-nabuv-chinnosti-zakon.html>

6. **Бова А. Просив дітей нікому про їхні ”ігри” не розповідати /** Анна Бова // Газета по-українськи. – 2020. – 30 груд. (№ 53). — С. 5. *Йдеться про те, що директора спеціалізованого Будинку дитини в Ізмаїлі на Одещині Віктора Проценка взяли під варту. Зазначено, що відповідно до рішення Ізмаїльського міськрайонного суду від 24 грудня він може вийти під заставу 168 тис. грн. Проценка підозрюють у сексуальному насильстві та розбещенні трьох вихованок віком 5 – 7 років. Суд відсторонив його від посади. На цьому наполягала прокуратура, оскільки під час слідства Проценко продовжував працювати в дитбудинку.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/scandals-newspaper/prosiv-ditej-nikomu-pro-yihni-igri-ne-rozpovidati/1005674>

7. **Боднар Т. О. Практика використання змішаного навчання в закладах вищої освіти України як сучасного методу вдосконалення якості освіти /** Т. О. Боднар // Інновац. педагогіка. — 2020. — № 25, т. 1. — С. 177-180. *Дослідженню проблеми застосування змішаного навчання в закладах вищої освіти (ЗВО) України як інноваційного методу покращання якості освіти. На сучасному етапі питанням якості освітнього процесу, подання актуальних знань та інформації, забезпечення ринку праці висококваліфікованими спеціалістами приділяється значна увага.* Текст : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/25/part_1/36.pdf

8. **Боднарчук О. Г. Конфлікт інтересів у діяльності посадових осіб закладів освіти , зумовлений підпорядкуванням близьких осіб /** О. Г. Боднарчук // Юрид. наук. електрон. журн. / Запоріз. нац. ун-т. – 2020. – № 7. – С. 185-189. *Досліджено особливості урегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб закладів освіти. Розкрито сутність поняття*

«конфлікт інтересів». Проаналізовано основні характеристики такого конфлікту. Зазначено, що конфлікт інтересів виникає тоді, коли особа організаційно або з правового боку залежить від близької особи. Тобто зазначена особа має повноваження вирішувати (брати участь у вирішенні) питань, пов'язаних із прийняттям на роботу, звільненням з неї, застосуванням заохочень, дисциплінарних стягнень, наданням вказівок, доручень тощо, контролем за їх виконанням стосовно близької особи. Проаналізовано можливість поширення обмеження щодо спільної роботи близьких осіб на посадових осіб закладів освіти. Проаналізовано нормативно-правові акти, які утворюють нормативно-правовий механізм урегулювання конфлікту інтересів посадових осіб закладів освіти. Розглянуто, зокрема, положення Закону України «Про запобігання корупції», Кодексу законів про працю України, роз'яснення Міністерства освіти і науки України й Національного агентства з питань запобігання корупції, якими врегульовано питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Визначено основні причини виникнення конфлікту інтересів серед посадових осіб закладів освіти й виокремлено складові елементи конфлікту (реального чи потенційного), за наявності яких він може бути. Йдеться про поняття приватного інтересу й суперечності між приватним інтересом і службовими повноваженнями. Проаналізовано сутність потенційного й реального конфлікту інтересів і з'ясовано спільні й відмінні риси. Наведено основні заходи врегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб закладів освіти. Текст : http://www.lsej.org.ua/7_2020/49.pdf

9. **Божук Л. Сучасні Інтернет-технології у формуванні іміджу закладів вищої освіти** / Л. Божук // Соціум. Документ. Комунікація: зб. наук. пр. Серія : Іст. науки / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди". — Переяслав-Хмельницький, 2019. — Вип. 8. — С. 32-54 **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп18066-8(іст.)** Висвітлено актуальну проблему формування та підтримання позитивного іміджу закладів вищої освіти (ЗВО) країни шляхом використання сучасних інтернет-

технологій. Формування позитивного іміджу ЗВО розглянуто як системний процес відповідно до суспільних потреб і вимог цифрового суспільства. Здійснюється цей процес шляхом реалізації низки функцій, найбільш актуальною та ефективною із яких в умовах сьогодення є репрезентація діяльності освітньої установи в мережі Інтернет. Роль сучасних інтернет-технологій у формуванні позитивного іміджу ЗВО простежено на конкретних прикладах їх використання менеджментом Національного авіаційного університету.

10. **Васильєва Н. Шляхи підвищення самоорганізації студентів в умовах дистанційного навчання** / Наталія Васильєва // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 115-121. Подано характеристику самоорганізації студентів в умовах дистанційного навчання. Охарактеризовано сутність та значення самоорганізації студентів в умовах дистанційного навчання, проаналізовано труднощі, пов'язані з самоорганізацією студентів спеціальності "Фізична терапія, ерготерапія" у процесі дистанційного навчання. Обґрунтовано шляхи підвищення їх самоорганізації в умовах дистанційного навчання. Текст :

<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216725/216767>

11. **Власенко О. Аналіз впливу реформ громадянської освіти на зміст освіти старшої школи** / О. Власенко // Укр. полоністика. – 2020. – № 17. – С. 94-103. Проаналізовано інтеграцію громадянської освіти України у світовий освітній простір, що вимагає детального вивчення соціальної взаємодії різних країн накопиченого досвіду організації громадянського виховання, формування громадянських цінностей молоді. Наголошено на необхідності пошуку шляхів і способів використання досвіду зарубіжних країн у вітчизняній системі освіти. Особливо важливим, на думку автора, є вивчення й узагальнення досвіду реформування громадянської освіти в Європі, де зростає увага до демократичної освіти поряд з вихованням громадянина кожної держави. Текст :

<http://polonistyka.zu.edu.ua/article/view/190578/192345>

12. Вознюк Л. Особливості управління інноваційними процесами в умовах реформування шкільної освіти / Лідія Вознюк, Ольга Мартиненко // Нова пед. думка. — 2020. — № 1. — С. 12-16. *Окреслено проблеми управління інноваційними процесами в закладах загальної середньої освіти. Розкрито зміст управління інноваційними процесами в сучасній школі, який охоплює всі складові управлінської діяльності – від функцій та методів управління до технологій менеджменту інновацій. Охарактеризовано основні показники та критерії якості управління інноваційними процесами в системі сучасної шкільної освіти. Визначено взаємозв'язок між професійною компетентністю менеджера шкільної освіти та якістю інноваційних процесів у закладах загальної середньої освіти.* Текст : <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/105/99>

13. Ворохаєв О. Наукові підходи до проблеми здоров'язбережувальної діяльності в закладах вищої освіти / Олександр Ворохаєв // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 167-172. *Констатовано, що правильний спосіб життя учасників освітнього процесу залежить від використання здоров'язбережувальних технологій в освітніх закладах України. Встановлено, що існують різні наукові підходи до проблеми здоров'язбережувальної діяльності та правильного способу життя студентів ВНЗ. Розглянуто умови здоров'язбережувальної діяльності та зміст здоров'язбережувальної компетентності майбутніх соціальних працівників. Констатовано, що необхідно проводити превентивні заходи, які сприятимуть здоров'язбереженню й правильному способу життя студентів спеціальності "Соціальна робота".* Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216810/216900>

14. Гал И. Ученая рассказала, как онлайн-инструменты изменили учебный процесс в Украине [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. — 2020. — 31 дек. — Электрон. данные. *За інформацією ресурсу «Гордон», доктор політичних наук, проректор Київського національного університету культури і мистецтв (КНУКіМ) Інна*

Костиря вважає, що через пандемію коронавірусу освітній процес був фактично паралізований. За її словами, педагоги за умов тотальної невизначеності шукали шляхи продовження навчального процесу дистанційно за допомогою онлайн-технологій, а доступні програми і платформи педагогам і студентам доводилося опановувати у «стислі терміни». І. Костиря зазначила: «Такий глобальний експеримент з освітою фактично започаткував дискусію про подальшу трансформацію навчального процесу. Зокрема, про введення гібридних моделей навчання - переведення частини освітнього процесу в онлайн, де це можливо, і поєднання з традиційним освітнім процесом для практичних занять, лабораторних дослідів, групових завдань». У той же час проректор відзначила, що навчання онлайн вимагає інших методичних підходів, щоб «утримати увагу студентів, стимулювати мислення і дискусії». «У 2020 році стало очевидно, що впровадження і адаптація онлайн-інструментів сприятиме трансформації освіти і надалі сам навчальний процес вже не буде таким, яким він був до цього», - зазначила І. Костиря. Текст: <https://society.fakty.ua/364699-uchenaya-rasskazala-kak-onlajn-instrumenty-izmenili-uchebnyj-process-v-ukraine>

15. Головка С. Тьюторський супровід як ресурс модернізації освітнього процесу закладу вищої освіти / Світлана Головка, Ольга Головка, Любов Мелешенко // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. — № 5 (97). — С. 113-125 . — *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)* Розкрито сутність тьюторського супроводу як педагогічної діяльності, спрямованої на виявлення та розвиток освітніх інтересів і мотивів, знаходження освітніх ресурсів для створення індивідуальної освітньої програми, задоволення освітніх потреб, формування навчальної рефлексії тьюторанта. Зазначено, що за тьюторського супроводу студент виконує дії за самостійно розробленим планом, які потім аналізуються й обговорюються з тьютором із метою оцінювання їх ефективності та доцільності. Підсумовано, що

реалії сьогодення вимагають пошуку нових підходів до організації індивідуалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти; осучаснення роботи здатне закласти новітні реальні основи для конкурентоспроможності як випускників, так і закладів вітчизняної освіти, що безперечно сприятиме консолідації українського суспільства, а також зміцненню державних позицій. Текст :

<http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196465>

16. **Горелов С. В. Україне лучшим участникам ВНО будут выплачивать денежные премии** [Электронный ресурс] / Сергей Горелов // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2020. – 28 дек. — Электрон. данные. *Йдеться про те, що Президент України Володимир Зеленський видав Указ, яким засновує щорічну премію кращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Скан документа у своєму Telegram-каналі розмістив народний депутат України Олексій Гончаренко. Зазначено, що В. Зеленський Указом засновує з 2021 року щорічну премію Президента України учасникам ЗНО, які покажуть кращий результат. Нова премія повинна сприяти підвищенню інтелектуального потенціалу суспільства і стимулювати обдарованих учнів.* Текст: <https://ukraine.fakty.ua/364474-v-ukraine-luchshim-uchastnikam-vno-budut-vyplachivat-denezhnye-premii>

17. **Горелов С. От 195 гривен в Харькове до 225 в Одессе: названы расценки на пробное ВНО по регионам** [Электронный ресурс] / Сергей Горелов // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 4 янв. — Электрон. данные. *Як повідомив сайт "Освіта.іа", 5 січня 2021 року починається реєстрація учасників пробного зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), яке не матиме єдиної вартості в Україні. У цьому році кожен учасник може брати участь лише в одному тестуванні. Вартість пробного ЗНО становить від 195 до 255 грн – розцінки залежать від регіонів проходження тестування. Так, мінімальна вартість 195 грн. буде в Харківському регіональному центрі оцінювання якості освіти, що обслуговує також Сумську і Полтавську області. У Закарпатській, Тернопільській, Івано-*

Франківській та Чернівецькій областях пробне ЗНО обійдеться у 216 грн. У Дніпропетровській і Запорізькій – 222 грн. В Одеській і Кіровоградській області ціна пробного ЗНО буде 225 грн, у Волинській, Львівській, Рівненській, Вінницькій, Житомирській та Хмельницькій областях – 240 грн. У Київській, Черкаській, Чернігівській областях, а також у Києві пробне ЗНО буде по 246 грн. А найдорожче пробне ЗНО обійдеться учасникам із Донецької та Луганської областей – 255 грн.

Текст:

<https://ukraine.fakty.ua/364954-ot-195-griven-v-harkove-do-225-v-odesse-nazvany-rascenki-na-probnoe-vno-po-regionam>

18. Дистанційна форма здобуття вищої освіти: аналіз думки студентів щодо якості, переваг і недоліків [Електронний ресурс] / Світлана Анатоліївна Мороз, Олександр Георгійович Романовський, Володимир Михайлович Мороз, Світлана Миколаївна Домбровська, Лариса Миколаївна Грень, Аліна Леонідівна Помаза-Пономаренко // Інформ. технології і засоби навчання : [електрон. вид.]. — 2020. — Т. 79, № 5. — С. 276-295. *Наведено результати аналізу наукової літератури щодо проблематики використання інформаційно-комунікаційних технологій у системі дистанційної освіти, а також напрямів вирішення питань забезпечення якості здобутої у її межах вищої освіти. Зазначено, що з огляду на брак висвітлення у вітчизняній науковій літературі здобутих за допомогою емпіричних методів наукового пізнання результатів досліджень феномену якості вищої освіти в системі дистанційної форми її здобуття та факт існування запиту з боку суб'єктів державного управління розвитком системи вищої освіти, так само як і з боку адміністрацій закладів вищої освіти, на результати таких наукових пошуків, автори запропонували до уваги та подальшого обговорення результати аналізу проведеного у 2018/19 навчальному році опитування студентів «Ставлення до дистанційної освіти та оцінювання її якості».*

Текст : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3340/1719>

19. **Дітей загиблих героїв забезпечать безплатними обідами** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 13 січ. (№ 4). – Електрон. дані. *Йдеться про повідомлення прес-служби Міністерства освіти і науки (МОН) про реалізацію з 1 січня 2021 року ухваленого Верховною Радою України (ВР України) Закону щодо безплатного харчування у закладах освіти дітей загиблих захисників України. Зазначено, що відповідно до Закону внесено зміни до низки законодавчих актів з метою підвищити рівень соціального захисту дітей, батьки яких загинули чи зникли безвісти, померли, захищаючи суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340618>

20. **Дмитренко Г. Формування здатних до самореалізації здобувачів освіти в умовах глобалізованого світу** / Геннадій Дмитренко, Едуард Помиткін, Наталія Головач // Молодь і ринок. — 2020. — № 1. — С. 12-18. *Запропоновано нове рішення модернізації національної системи освіти в контексті ідеології людиноцентризму. Кінцевим результатом освітньої діяльності всіх ступенів освіти визначено параметри особистості, що характеризують конкурентоздатність і конкурентоспроможність випускників, здатних самореалізуватися в глобалізованому й інформаційно насиченому світі. Визначено три інноваційні опори конкурентоздатності здобувачів освіти: аналітико-пізнавальна активність особистості; засвоєння на рефлексивному рівні фундаментальних "ядер" знань з кожного предмету; самопізнання параметрів власного "Я". Запропоновано диджиталізувати систему освіти – впровадити факторно-критеріальні кваліметричні моделі для діагностики якостей і властивостей здобувача освіти, визначення індикаторів їх розвитку.*

21. **Дуальна освіта і зайнятість сучасної молоді в Україні : проблеми та перспективи** / М. Р. Стецик, Р. Д. Бала, Х. В. Дрималовська, О. І. Бала // Бізнес Інформ. – 2020. – № 9. – С.137-142. *Досліджено проблеми зайнятості молодого населення України, що здійснюють визначальний вплив*

на показники праці на вітчизняному трудовому ринку. Зокрема здійснено дослідження щодо зайнятості молоді віком до 29 років, серед якої рівень безробіття є високим, що зумовлює відтік кадрів на зарубіжні ринки. Також досліджено структуру стану праці молодого населення станом за I півріччя 2020 р.; виявлено проблеми із працевлаштування молоді та розглянуто основні шляхи зменшення молодіжного безробіття. За результатами проведеного дослідження визначено, що вагомий внесок у вирішення проблем зайнятості молоді може здійснити розвиток дуальної освіти в закладах вищої освіти (ЗВО) і закладах фахової передвищої освіти (ЗФПО). Визначено зміст дуальної освітньої складової для закладу вищої освіти (ЗВО), визначено основні переваги, які отримає здобувач вищої освіти із дуальною системою навчання. Важливим аспектом проведеного дослідження є посилення ролі роботодавців у системі освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти, що дозволить забезпечити високий не лише теоретичний, а й практичний рівень підготовки випускників ЗВО. Перспективою подальших наукових пошуків за цією тематикою є визначення основних чинників, що створюють передумови до впровадження дуальної освіти у ЗВО та розвиток дуальної освіти в технічних ЗВО. Текст : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-10_0-pages-137_142.pdf

22. Дуброва Н. Організація системи управління охорони праці у закладах освіти / Н. Дуброва // Надзвич. ситуація+. — 2020. — № 5/6. — С. 38-45. Розглянуто Закон України "Про охорону праці", що встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні, у тому числі в ЗВО.

23. Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації : зб. тез доп. XVII Міжнар. наук.-практ. конф. молод. вчених, [14 - 15 трав. 2020 р.] / М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т, Рада молодих вчених ; [редкол.: Т. А. Бінчаровська та ін.]. — Тернопіль, 2020. — 159 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А809386** Зі змісту: Система

забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти / Н. Ногас. — С. 151-153.

24. **Жильцов О. Б. Розвиток цифрової компетентності співробітників організаційно-навчальних підрозділів університету як сучасна наукова проблема** / О. Б. Жильцов, А. С. Карпенко // Інновац. педагогіка. — 2020. — № 26. — С. 115 - 118. *Зазначено, що цифризація системи освіти викликана широким використанням цифрових технологій усіма учасниками освітнього простору, зокрема і працівниками організаційно-навчальних підрозділів ЗВО, позитивно позначається на ефективності їх роботи та сприяє формуванню професійної компетентності.*

25. **За найкращі результати ЗНО - іменні стипендії** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 5 січ. (№ 1). – Електрон. дані. *Йдеться про проект Постанови "Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України учасникам зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищий результат" (№ 4563), зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) групою народних депутатів. Один із авторів проекту, Перший заступник Голови ВР України Руслан Стефанчук зазначив, що "у розвиток ініціативи Президента України щодо підтримки талановитої молоді проектом постанови пропонується встановити іменні стипендії Верховної Ради України, що будуть виплачуватися учасникам ЗНО, які отримали максимальний бал та вступили до вітчизняних закладів вищої освіти". Руслан Стефанчук наголосив, що таким чином "держава буде підтримувати тих, хто найкраще склав тест та обрав український заклад вищої освіти", та висловив сподівання, що встановлення таких стипендій мотивуватиме студентів до успіхів у навчанні та здобуття якісних знань. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340394>*

26. **Заблоцька А. В. Децентралізаційні ризики у питанні фінансування закладів освіти України** / Аліна Вікторівна Заблоцька // Наук. вісн. Держ. упр. — 2020. — № 2 (4). — С. 149-159. *Розглянуто*

теоретичні засади децентралізації в Україні та децентралізації в освіті зокрема, нормативно-правову базу впровадження головної реформи останніх років. Визначено концептуальні засади реформування в освіті та державної освітньої політики, основу демократизації управління закладами освіти. Надано оцінку проміжним результатам й успішності впровадження реформи за кількісними (кількість утворених громад) та якісними (фінансова спроможність громад) показниками. Проаналізовано узгодженість запровадження законодавства щодо створення спроможних об'єднаних громад та мережі опорних закладів освіти.

27. **Заволодько Г. Інтерактивні засоби в онлайн-освіті** / Ганна Заволодько, Олег Касілов // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. — 2020. — Т 3, № 1. — С. 11-21. Розглянуто проблеми, пов'язані з відсутністю можливості проведення занять в очній формі, досліджено та проаналізовано засоби проведення та контролю дистанційного (онлайн) навчання, визначено основні критерії вибору програмного забезпечення та загального алгоритму проведення занять з використанням сучасних інтерактивних засобів – вебінарів. З'ясовано, що у технології вебінарів реалізовано принцип інтерактивності, який може бути забезпечений за допомогою моделі «доповідач – учасник». Підготовка і проведення вебінару – це рутинний процес, від якості виконання якого залежить його проведення. Для цього необхідно виконати певну послідовність дій, яку наведено в статті. Зазначено, що інтерактивні системи в онлайн-освіті сумісні з багатьма організаційними формами і методами навчання, мають широке застосування в освітній діяльності ЗВО. Запропоований алгоритм охоплює усі етапи проведення вебінарів з метою спрощення процесу навчання.

28. **Загородній М. Міносвіти запровадить у школах е-журнали і е-щоденники** [Електронний ресурс] / Михайло Загородній // Вечір. Київ: [інтернет-вид.]. – 2021. – 6 січ. — Електрон. дані. Подано інформацію, що Міністерство освіти та науки України почне впроваджувати модуль

електронних журналів та щоденників. Наголошено, що модуль буде безкоштовним для всіх шкіл і його вже успішно протестували.
Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/48206/>

29. **Закон "Про повну загальну середню освіту"** // Соц. захист. — 2020. — № 3/4. — С. 48. *Акцентовано увагу на особливі положення Закону, які гарантують рівний доступ до освіти для учнів, забезпечують педагогічну автономію вчителів і передбачають більше можливості для шкіл у використанні власних коштів.*

30. **Зарицька В. В. Психологія комунікативної толерантності в умовах інклюзивного навчання** / Валентина Зарицька, Віра Лапа. — Херсон : Гельветика, 2019. — 209 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: А808242** *Монографія містить теоретичне обґрунтування та результати емпіричного дослідження комунікативної толерантності учнів старших класів в умовах інклюзивного навчання. Теоретично обґрунтовано й емпірично підтверджено доцільність розгляду психологічної структури комунікативної толерантності старшокласників через характеристику її поведінкового, когнітивного емоційного і регуляційного компонентів.*

31. **Застрожнікова І. В. Принципи децентралізації в управлінні освітою** / Ірина Володимирівна Застрожнікова // Наук. вісн. Держ. упр. — 2019. — № 2. — С. 59-65. *Зазначено, що метою реформування освіти в умовах децентралізації є, насамперед, передача повноважень і відповідальності за управління освітою органам місцевого самоврядування і, безпосередньо, школам. Важливим аспектом впровадження децентралізації освітньої системи є вивчення принципів децентралізації в освіті. Передача повноважень і відповідальності за фінансування та управління освітою територіальним громадам є основним аспектом реформи.*

32. **Згуровський М. Маємо з оптимізмом дивитись у майбутнє** [Електронний ресурс] / Михайло Згуровський // Голос України. — 2020. — 23 груд. (№ 238). — Електрон. дані. *Йдеться про Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку (СЦД-Україна), який працює*

на базі НТТУ "Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського", і є одним із 53 світових центрів даних, розташованих у 13 країнах, які діють у структурі Світової системи даних (ССД) під егідою Міжнародної ради з науки (МРН, Париж, Франція). Зазначено, що Український дата-центр спеціалізується на міждисциплінарних дослідженнях складних соціально-економічних і безпекових систем і надає доступ українській науковій спільноті до глобальних інформаційних ресурсів ССД, а також збирає й зберігає дані для проведення досліджень та прийняття управлінських рішень. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/34006>

33. **Карабін О. Й. Формування цифрових компетентностей здовувачів освіти в контексті Нової української школи** / О. Й. Карабін, М. В. Шуль // Інновац. педагогіка. — 2020. — № 29, т. 1. — С. 140-144. *Розглянуто теоретичні основи інформатизації освіти, шляхи формування цифрової компетентності, актуальні напрями освітньої діяльності здобувачів освіти та їх цифрової адаптації в інформаційному суспільстві. Охарактеризовано основні шляхи формування цифрової компетентності в контексті наукового проєкту DigComp.* Текст :

http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/29/part_1/30.pdf

34. **Катаєва М. Для учнів і вчителів запрацювала Всеукраїнська школа онлайн** [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-вид.]. — 2020. — 14 груд. — Електрон. дані. *Подано інформацію, що Міністерство освіти і науки України (МОН України) запустило у тестовому режимі освітню електронну платформу "Всеукраїнська школа онлайн". На ній подано матеріали для учнів V – XI класів та рекомендації для вчителів. Кожна школа чи вчитель можуть застосовувати платформу для впровадження змішаної форми навчання.* Текст:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/47438/>

35. **Катаєва М. Мотузковий парк та майстерня: що змінилося в закладах освіти Шевченківського району** [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-вид.]. — 2021. — 2 січ. — Електрон.

дані. Подано інформацію, що наприкінці року голова Шевченківської районної державної адміністрації (РДА) Олег Гаряга підбив підсумки, що зроблено в освітніх закладах району. Зазначено, що за останні шість років роботи збільшено фінансування галузі „Освіта” та освітянських проектів у 15 разів. Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/48080/>

36. **Ковач В. О. Ринок освітніх послуг як складова державної політики зайнятості** / В. О. Ковач // Держ. упр. : удосконалення та розвиток. — 2020. — № 5. — Електрон. дані. Зазначено, що на практиці постійне запізнення реакції ринку освітніх послуг на сигнали ринку праці викликає безперервне коливання рівня заробітної плати, пов'язане з послідовними фазами дефіциту і «перевиробництва» фахівців різних спеціальностей. Визначено, що ключовою проблемою неузгодженості ринку праці та ринку освітніх послуг є ефекти інформаційної асиметрії, які призводять до протиріччя права індивіда на професійну освіту і його права на працю. Запропоновано диференціацію профільних груп за результатами профілювання працівників, які перебувають під ризиком звільнення. Запропоновано створення системи випереджального професійного навчання (СВПН). Розроблено послідовність реалізації СВПН, яка містить шість етапів. Визначено споживачів послуг та відповідні освітні програми. Розроблено специфічні функції Координаційного центру та замовника (підприємств, організацій). Текст :

http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/52.pdf

37. **Козаков В. М. Змістовні аспекти державно-управлінської компетентності керівника освітньої організації** / Володимир Миколайович Козаков, Іван Миколайович Найдьонов // Наук. вісн. Держ. упр. — 2019. — № 2. — С. 95-106. Зазначено, що діяльність у різноманітній соціально-економічній сфері людського буття завжди виявляється в рівні компетентності її суб'єкта. Розуміння рівня професійної підготовки суб'єкта діяльності, процесу його професійного розвитку, оволодіння досвідом як загалом у навколишньому середовищі, так і в професійній

діяльності, дозволяє визначити компетентного суб'єкта, зорієнтованого на самоосвіту і самовдосконалення, направленістю у майбутнє, і який вміє передбачити зміни. Все назване відноситься і до суб'єктів освітньої галузі.

38. **Колган Т. Підготовка керівних кадрів закладів загальної середньої освіти до управління Новою українською школою** / Т. Колган // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. — № 5 (97). — С. 90-100. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)** Розкрито один із напрямів роботи Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти щодо підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа». Наведено результати вивчення думки педагогічної спільноти Донеччини через онлайн-опитування «Нова українська школа: перші кроки», які засвідчили, що у більшості керівників закладів освіти області відчувається нагальна потреба в оперативному науково-методичному супроводі інноваційної діяльності та професійному розвитку з урахуванням індивідуальних запитів і потреб. Розкрито практичний аспект підготовки директорів шкіл до реалізації завдань Нової української школи та підвищенні професійної компетентності керівника, на прикладі роботи Відкритої освітньої студії менеджера «Управління Новою українською школою: виклики та новації» для керівників закладів загальної середньої освіти Донеччини. Метою Відкритої освітньої студії менеджера є розвиток професійних компетентностей керівних кадрів закладів загальної середньої освіти для ефективного управління відповідно до вимог чинного законодавства з урахуванням основних принципів державної політики у галузі освіти України. Визначено подальші кроки ґрунтовного дослідження готовності кожного адміністратора закладу освіти до усвідомлення візії Нової української школи та своєї місії на шляху до неї. Текст : <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196462>

39. **Колісніченко Н. Європеїзація освіти України: сутність та наслідки впливу** / Н. Колісніченко, Ю. Семенюк // Актуал. проблеми держ.

упр. : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса, 2019. – Вип. 2 (78). – С. 53-57. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15787-2(78)** Розкрито сутність процесу європеїзації освіти в Україні та наслідки її впливу на політику та державне-управління цією сферою. Досліджено поняття «європеїзація», проаналізовано механізми європеїзації («вертикальна» і «горизонтальна» європеїзація), основні політичні фактори європеїзації (Рада Європи та ЄС). Розглянуто чотири фази розвитку європейської освітньої політики в економічному та соціальному контексті. Проаналізовано європеїзацію вітчизняної системи освіти: розвиток профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах; Болонський процес; поступове введення навчання другої іноземної мови; експорт освіти; освітні гранти; підвищення заробітної плати освітян; єдиний державний іспит тощо. Текст: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2019_2_11

40. **Корольова Л. Порівняльний аналіз етапів розвитку вищої педагогічної освіти Румунії та України** / Лариса Корольова // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 172-177. *Визначено п'ять основних історичних етапів розвитку вищої педагогічної освіти, характерних для Румунії та України від виникнення педагогічної думки до сьогодення. Акцентовано увагу на важливості використання системного підходу під час проведення компаративного (порівняльного) дослідження. На основі аналізу наукових робіт, документів, Інтернет-ресурсів здійснено порівняльний аналіз етапів розвитку вищої педагогічної освіти цих країн і надано їх характеристику. Визначено спільні риси та відмінності. Розкрито трансформаційні процеси, які сприяли становленню вищої освіти в Румунії та в Україні.* Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216811/216901>

41. **Корпан Н. «За що вони так зі мною?» – про шкільний булінг і як з ним боротися** / Наталія Корпан // Rіa (Вінниця). – 2021. – 13 січ. (№ 1). — С. 14. *Наведено історію вінничанки Аліни про її досвід шкільного булінгу та вдалого виходу зі стану жертви. Подано рекомендації психолога, як*

говорити з дітьми про булінг та що робити, аби захистити дитину від цькувань у школі. Наголошено, що булінг нині – непоодиноким явищем. Він може мати форми образ, залякування чи групового ігнорування. Текст: <https://vn.20minut.ua/lyudi/za-scho-voni-tak-zi-mnoyu-vinnichanka-pro-shkilniy-buling-i-yak-z-nim--11191832.html>

42. **Косиця О. О. Концептуальний зміст стандартизації професійної освіти в Україні: правовий та управлінський аспекти** / Ольга Олексіївна Косиця // Наук. вісн. Держ. упр. — 2020. — № 2. — С. 179-188. *Проаналізовано підходи до розуміння сутності стандартизації професійної освіти, її переваги та перспективи. Обґрунтовано необхідність приділити належну увагу формуванню ключових компетентностей у здобувачів освіти з урахуванням Рекомендацій Ради Європейського Союзу від 22 травня 2018 року «Про ключові компетентності для навчання протягом усього життя». Доведено, що концептуальність та системність стандартизації змісту професійної освіти сприяє розвитку партнерських відносин між державою, роботодавцями, закладами освіти та майбутніми працівниками.*

43. **Косова О. Столичні школярі будуть боротися зі «сміттєвими монстрами»** [Електронний ресурс] / Ольга Косова // Вечір. Київ : [інтернет-вид.]. — 2020. — 2 груд. — Електрон. дані. *Подано інформацію, що громадські активісти презентували проєкт із сортування сміття «Zero Hero». Зазначено, що в 10 загальноосвітніх школах Києва встановлено баки для роздільного збору сміття. Для учнів проводитимуться освітні лекції, на яких вони дізнаються, як саме переробляється сміття і чому так важливо його сортувати для покращання екологічної ситуації у місті.* Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/47051/>

44. **Кравченко Т. В. Сучасний стан державного управління соціальним захистом педагогічних працівників в Україні** / Т. В. Кравченко, Є. О. Гревцева // Право та держ. упр. — 2020. — № 1, т. 2. — С. 128-134. *Здійснено аналіз основних рис державного управління у сфері*

соціального захисту населення, зокрема працівників освіти, на сучасному етапі розвитку України. Проаналізовано вплив освітніх трансформацій на забезпечення соціальних прав і гарантій педагогічних працівників. Визначено нормативно-правові акти, які здійснюють правове регулювання процесу соціального захисту вчителів. На основі дослідження сучасних наукових розвідок визначено правомірність думки про те, що державні соціальні гарантії, частиною яких є мінімальні соціальні стандарти в системі соціального забезпечення населення, виступають одночасно й елементом, й інструментом, і механізмом сучасного соціального захисту як педагогічних працівників, так й інших категорій населення України в цілому. Наголошено на важливості впровадження ефективних соціальних стандартів як еталону і стратегічного вектору обґрунтування стратегії соціального розвитку держави та її соціальної політики. Охарактеризовано основні державні соціальні гарантії, які встановлені законами та реалізують конституційне право громадян на достатній життєвий рівень, а також спеціальні соціальні гарантії для працівників освіти. Аргументовано, що ефективне державне управління гарантує соціальну стабільність країни. Зазначено, що реформування освіти щодо підвищення якості освітніх послуг, яке сьогодні є реальністю життя Української держави, вимагає від державних органів управління виважених дій та довгострокових стратегій, які забезпечать гідний соціальний захист педагогічних працівників. Текст : http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/tom_2/20.pdf

45. **Краснова А. В. Методи й форми підготовки здобувачів освіти до науково-дослідницької діяльності в умовах дистанційного навчання / А. В. Краснова, М. І. Ярославцева // Інновац. педагогіка. — 2020. — № 28. — С. 165-169.** Розглянуто проблему використання методів і форм у підготовці здобувачів освіти до науково-дослідницької діяльності в контексті дистанційного навчання. Розкрито наукові підходи українських і зарубіжних студій до організації науково-дослідницької діяльності

здобувачів освіти.

Текст :

<http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/28/32.pdf>

46. **Крижановський А. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи засобами хмарних сервісів у закладах вищої освіти** / Андрій Крижановський, Неля Кириленко, Валерій Кириленко // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 104-108. *Завдяки впровадженню інформаційних технологій в освіту з'явилися нові можливості для індивідуалізації та диференціації навчального процесу, зорієнтованого на розвиток самостійного мислення й ефективну організацію пізнавальної діяльності студентів. Особливої уваги заслуговують інформаційно-комунікаційні технології як один із дієвих засобів інтерактивного навчання. Розглянуто педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи із застосуванням хмаринних технологій. Хмаринні технології розглянуто як технології обробки даних, в яких комп'ютерні ресурси надаються інтернет-користувачеві як on-line сервіси.* Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216721/216758>

47. **Кузнецова Н. Преобразовательный процесс** / Наталия Кузнецова ; беседовала Ирина Гончар // Юрид. практика. – 2021. – 22 дек. (№ 51/52). — С. 3. *Подано інтерв'ю з керівником робочої групи з питань розвитку юридичної освіти Комісії з питань правової реформи, віце-президентом Національної академії правових наук України, керівником Київського регіонального центру НАПрН, академіком НАПрН України, доктором юридичних наук, професором Наталією Кузнецовою про очікування від реформи юридичної освіти. Зазначено, що уже кілька десятиліть ведеться дискусія про зміни у сфері вищої юридичної освіти. Але ніколи раніше цей процес не був настільки публічним. Вказано, що сьогодні вже є напрацьована Концепція розвитку вищої юридичної освіти, в листопаді 2020 року вона пройшла обговорення на слуханнях в Комітеті Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій, і готується до затвердження остаточна редакція з урахуванням*

пропозицій, що надійшли. За словами Н. Кузнецової, успіх реформи юридичної освіти цілком залежить від здатності ВНЗ змінитися і вийти із зони комфорту. Текст: <https://pravo.ua/articles/preobrazovatelnyj-process/>

48. **Марків Н. Інтрига університету Шевченка: чи визнають Володимира Бугрова переможцем на посаду ректора** [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-вид.]. – 2020. – 7 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у другому турі виборів ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка (КНУ) найбільшу підтримку здобув проректор з науково-педагогічної роботи Володимир Бугров. Голосування відбулося 4 грудня 2020 року. У виборах взяло участь 2432 особи (це 62,94 % від загальної кількості виборців). Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/47212/>

49. **Матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції "Можливості, проблеми та перспективи забезпечення сталого розвитку економіки", 14 верес. 2019 р., [м. Ужгород / за заг. ред.: Палінчак М. М. та ін.]. — Ужгород : Гельветика, 2019. — 128 с. - Шифр зберігання в Бібліотеці: А808254** Зі змісту: Принципи управління інформаційно-комунікаційним забезпеченням сталого розвитку закладів вищої освіти / М. В. Боровик. – С. 49-51.

50. **Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Наукові досягнення, відкриття та шляхи розвитку педагогічної науки", 24 – 25 трав. 2019 р., м. Запоріжжя. — Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2019. — 122 с. Шифр зберігання Бібліотеки: А808251** Зі змісту: Вплив ІКТ на пізнавальний інтерес учнів в процесі проблемного навчання / С. А. Шилук. – С. 48-52; Інтерактивні засоби навчання в Україні: перспективи з точки зору актуальності / Г. А. Діда. – С. 62-65; Модернізація змісту підготовки вчителів початкової школи до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти / Т. В. Джаман. – С. 98-100.

51. **Матеріали науково-практичної конференції "Проблеми розвитку науки в контексті трансформацій суспільства", (30 -**

31 серп. 2019 р.), [м. Полтава]. — Херсон : Молодий вчений, 2019. — 99 с. - *Шифр зберігання в Бібліотеці: A808259* Зі змісту: *Позаакадемічна освіта як умова освітньої взаємодії* / Г. В. Жукова. — С. 92-95.

52. **Мацук Л. Психолого-педагогічні дослідження актуальних проблем впровадження дошкільної інклюзивної освіти в Україні** / Людмила Мацук, Олександра Кузенко // Молодь і ринок. — 2020. — № 2. — С. 99-106. *Окреслено психолого-педагогічні дослідження актуальних проблем впровадження дошкільної інклюзивної освіти в Україні. Зокрема, доведено, що досягнення позитивного результату інклюзивної освіти безпосередньо залежить від врахування в організації освітнього процесу психолого-педагогічних, соціальних та фізіологічних потреб і можливостей дітей з особливими освітніми потребами. Розвиток означеної форми освіти дітей із особливими потребами в Україні зумовлює активізацію психолого-педагогічних досліджень українськими ученими проблем організації інклюзивного навчання, що сприяє її впровадженню в освітню практику.*Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/211900/211975>

53. **Міжнародна науково-практична конференція "Інтеграція юридичної науки і практики в сучасних умовах"**, 23 – 24 верес. 2019 р., м. Запоріжжя. — Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2019. — 120 с. — *Шифр зберігання в Бібліотеці : A808248* Зі змісту : *Організаційно-правові аспекти становлення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти в Україні* / В. М. Уложенко. — С. 69-71.

54. **Міжнародна науково-практична конференція "Перспективи стабільного економічного розвитку та економічної безпеки: світовий досвід та вітчизняні реалії"**, 21 верес. 2019 р., м. Запоріжжя : [матеріали доп.]. — Запоріжжя : Класич.приват. ун-т, 2019. — 99 с. : табл. — *Шифр зберігання в Бібліотеці : A808247* Зі змісту : *Фінансування вищої освіти в Україні та країнах світу: порівняльна характеристика* / Я. І. Петрова, Д. С. Козлова. — С. 77-80.

55. **Мукан Н.** Інтеграція учнів з особливими освітніми потребами в середовище загальноосвітньої школи у контексті міжнародної освітньої політики / Наталія Мукан, Лариса Козіброда // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 40-46. *Висвітлено специфіку процесу утвердження гуманних поглядів і позицій щодо людей з особливими потребами, незалежно від їхніх фізичних, психічних, інтелектуальних, культурно-етнічних, мовних та інших особливостей, який простежується у міжнародних документах, що сприяли визнанню їх рівноцінними членами людської спільноти, утвердженню їхніх прав на повноцінне життя у суспільстві. Проаналізовано інтеграцію учнів з особливими освітніми потребами в середовище загальноосвітньої школи крізь призму міжнародної освітньої політики.* Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216622/216636>

56. **Набока О.** Проблеми і перспективи застосування компетентісного підходу у професійній освіті / О. Набока, В. Давискиба // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. — № 5 (97). — С. 20-31. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)** *Проаналізовано основні підходи до виникнення та застосування компетентісного підходу у теорії та практиці професійної освіти. Розкрито погляди науковців на розроблення компетентісної парадигми підготовки майбутніх фахівців. Зауважено, що компетентісний підхід має виключні можливості у формуванні професійно-значущих компетентностей для фахівців певної галузі. Наголошено, що компетентісний підхід в освіті спрямований на те, щоб «прив'язати» освіту до виробничого сектора та підвищити потенціал майбутніх фахівців з огляду на соціальні, економічні, політичні та культурні трансформації, які виникають у світі та в сучасному суспільстві. Обґрунтовано використання сукупності компетентісно-орієнтованих технологій як практичного підґрунтя для реалізації компетентісного підходу у професійній освіті.* Текст : <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196452/196697>

57. **Наумова М. А. Система освіти як детермінанта ефективного функціонування ринку праці в Україні** / М. А. Наумова, Н. С. Гончарук // Інтелект ХХІ. – 2020. – № 3. – С. 60 – 65. *Метою дослідження є аналіз динаміки основних показників та фінансового забезпечення системи освіти та науки в Україні та розроблення системно-динамічної моделі взаємозв'язку освіти, науки та ринку праці, яка дасть змогу спрогнозувати величину трудового потенціалу, від якого залежить розвиток економіки нашої країни.* Текст :

http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_3/14.pdf

58. **Нижник О. Підвищення кваліфікації вчителів у сфері інтелектуальної власності в умовах диверсифікації освітніх послуг** / Олександр Нижник // Нова пед. думка. — 2020. — № 1. — С. 21-26. *Розглянуто проблеми, пов'язані з динамікою надання освітніх послуг із диверсифікації у ході підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Україні, що обумовлено дією Закону України «Про освіту» та постановою Кабінету Міністрів України (КМУ) «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». Оприлюднено результати дослідження, проведеного на прикладі конкретної адміністративної одиниці – Основ'янського району м. Харків. Проаналізовано динаміку впровадження освітніх послуг із підвищення кваліфікації вчителів в умовах диверсифікації цього процесу; обґрунтовано включення до цього процесу модулів, що дозволяють сформувати в учителя компетентність у сфері інтелектуальної власності як складової інноваційного розвитку закладу загальної середньої освіти.* Текст :

<http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/107/101>

59. **Нікітенко В. О. Освіта, культура і туризм як чинники креативного розвитку особистості в умовах інноваційно-інформаційного суспільства** / В. О. Нікітенко ; М-во освіти і науки України, Запоріж. нац. ун-т, Інж. ін-т. — Запоріжжя, 2020. — 334 с. : табл. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : А808345** *Розглянуто теоретико-методологічні та*

концептуальні засади освіти, культури і туризму як чинників розвитку креативної особистості в умовах інформаційно-інноваційного суспільства з урахуванням надскладних викликів сучасності. Особливу увагу приділено всебічному окресленню проблем освіти та культури, що розвиваються в умовах інформаційно-інноваційного суспільства, та сприяють розвитку креативної особливості.

60. **Нікітіна Н. Інноваційні технології освітнього менеджменту** / Н. Нікітіна, І. Решетова // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. - № 5 (97). – С. 90-100 . — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)** Досліджено проблему управлінської діяльності з упровадження інноваційних технологій в закладах освіти. Розкрито сутність понять «освітні інновації», «технологічність в освітньому менеджменті». З'ясовано основні елементи, характерні риси освітньої інновації, технології та методи впровадження інновацій в освітній процес, зміст управління інноваційним процесом. Сформовано етапи впровадження інноваційних технологій, основні фактори, які впливають на розвиток інноваційної потенціалу закладу освіти та педагогічні умови ефективного управління інноваційними процесами. Запропоновано комплекс управлінських дій з впровадження інноваційних технологій в освітньому закладі. Узагальнено педагогічні умови ефективного управління інноваційними процесами в закладах освіти. Доведено, що важливим для керівника закладу освіти є володіння не тільки управлінськими функціями, а й знання основ педагогічної інноватики. Текст : <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196463>

61. **Оновлено держстандарт [Електронний ресурс]** // Голос України. – 2021. – 15 січ. (№ 6). — Електрон. дані. [Йдеться про нову редакцію Базового компонента дошкільної освіти \(Державного стандарту дошкільної освіти\), який визначає вимоги до результатів освіти дитини дошкільного віку шести \(семи\) років та умови, за яких вони можуть бути досягнуті. Як зазначено в документі, "мета стандарту – збереження самоцінності](#)

дошкільного дитинства, визначення особливостей та вимог до рівня розвиненості, освіченості та вихованості дитини, забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою”. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340721>

62. **Оприлюднено новий порядок денний в освіті та науці** // Уряд. кур’єр. – 2020. – 23 груд. (№ 250). — С. 3. *Йдеться про засідання колегії Міністерства освіти і науки України (МОН України), під час якого міністр освіти і науки Сергій Шкарлет проінформував про розвиток галузі освіти та науки в 2020 році й визначив основні напрями роботи Міністерства на 2021 рік. Зокрема, міністр нагадав, що в 2020 році затверджено державний стандарт базової середньої освіти, розпочато розроблення типових освітніх програм, у межах реформи ”Нова українська школа” проведено сертифікацію понад 900 педагогів, триває реформа шкільного харчування, а для популяризації науково-технічних, математичних та інженерних професій ухвалено Концепцію розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). Сергій Шкарлет окреслив завдання Міністерства на 2021 рік: затвердження Типової освітньої програми для V - IX класів, яка відповідатиме державному стандарту базової загальної середньої освіти; продовження реалізації програми ”Спроможна школа для кращих результатів”; підвищення оплати праці освітянам; запровадження педагогічної інтернатури. На колегії ухвалено Стратегію розвитку профтехосвіти та нову редакцію базового компонента дошкільної освіти, що дасть змогу продовжити її реформу та забезпечить наступність між дошкільням і школою. Сергій Шкарлет зазначив, що ”незважаючи на глобальні виклики, спричинені COVID-19, Міністерство реалізує завдання для розвитку наукової галузі та пошуку інноваційних рішень”. Зокрема, розпочато реформування Національної та галузевих академій наук, укладено 203 грантові угоди в межах реалізації програми ”Горизонт 2020”, надано 255, 3 мільйона гривень на фінансування наукових проєктів, а також розроблено законопроекти, ухвалення яких сприятиме створенню*

законодавчих умов для впровадження розробок закладами вищої освіти та науковими установами, запровадженню державної підтримки в галузі трансферу технологій, уніфікації умов укладення договорів у цьому напрямі. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/oprilyudneno-novij-poryadok-dennij-v-osviti-ta-nau/>

63. **Орел А. За високі бали на зовнішньому незалежному оцінюванні платитимуть** / Анна Орел // Газета по-українськи. – 2021. – 6 січ. (№ 1). — С. 2. *Йдеться про те, що з 2021 року 20 випускників шкіл, які наберуть 200 балів із двох і більше предметів зовнішнього незалежного оцінювання, отримуватимуть премії у 5 тис. грн. За словами освітнього експерта Миколи Скиби, не продумано нюанси нововведення, бо кількість нагород обмежена, а досвід 2020 року показав, що високих результатів добиваються більше осіб (ЗНО на 200 балів склали 455 учасників – майже удвічі більше, ніж 2019-го).* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/ za-visoki-bali-na-zovnishnomu-nezalezhnomu-ocinyuvanni-platitimumut/1006745>

64. **Орел А. Першокласників учили співати російською** / Анна Орел // Газета по-українськи. – 2020. – 30 груд. (№ 53). — С. 2. *Йдеться про те, що Аліса Ковальова із Глухова на Сумщині написала скаргу Уповноваженому із захисту української мови Тарасові Кременю з проханням відреагувати на ситуацію, що склалася в міській школі № 3. Зазначено, що близько двох тижнів тому там скасували свято до Дня Миколая, бо родина Ковальових вимагала прибрати російськомовну пісню зі сценарію заходу. Її мали співати діти. Жінку видалили з батьківського чату у вайбері. Зауважено, що в школі звинувачення жінки заперечують.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/ pershoklasnikiv-uchili-spivati-rosijskoyu/1005731>

65. **Орищин Т. М. Дистанційна освіта у викликах сучасності** / Т. М. Орищин, Т. О. Ваврик // Інновац. педагогіка. — 2020. — № 29, т. 2. — С. 188-192. *Зазначено, що інформатизація світового освітнього простору*

сприяє пошуку ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг, апробації та впровадженню інноваційних педагогічних технологій. У цьому контексті дистанційна освіта набуває все більшої популярності як особливий процес здобуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності, яка базується на застосуванні комп'ютерних технологій. Така особливість дистанційної освіти робить її безальтернативною в період глобальної пандемії, даючи змогу забезпечити неперервність навчального процесу. Зважаючи на розглянуті вище особливості дистанційного навчання, запропоновано універсальну модель організації дистанційного навчання, яка буде актуальною за будь-яких змін інформаційно-комп'ютерних технологій, умов і форм дистанційного навчання.

Текст :

http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/29/part_2/39.pdf

66. **Остапенко В. М. Фінансова автономія закладів вищої освіти** / В. М. Остапенко // Екон. студії. — 2019. — № 2 (24). — С. 147-151. *Розглянуто види та параметри автономії закладів вищої освіти та показники для оцінювання фінансової автономії, яка запропонована Європейською асоціацією університетів. Виокремлено схеми фінансування вищої освіти.*

67. **Петечел О. Ю. Булінг: юридико-психологічний аналіз та запобігання** / О. Ю. Петечел // Актуал. проблеми вдосконалення чин. законодавства України : зб. наук. ст. / ДВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника". — Івано-Франківськ, 2019. — Вип. 49. — С. 79-89. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15267-49** *Присвячено дослідженню актуального на сьогоднішній день соціального явища – булінгу. Проаналізовано ознаки булінгу. Запропоновано універсальну класифікацію видів булінгу. Окрему увагу приділено засобам запобігання цьому негативному явищу. Запропоновано зміни до чинного законодавства у сфері протидії булінгу.*

68. **Петренко Т. Віват, Полтавський державний медичний університет!** [Електронний ресурс] / Тетяна Петренко // Зоря Полтавщини. — 2021. — 8 січ. (№ 2). — Електрон. дані. *Йдеться про те, що один із провідних*

в Україні закладів вищої освіти (ЗВО) медичного профілю, Alma Mater багатьох поколінь лікарів, які здобули омріяний диплом і виголосили урочисту професійну клятву в Полтаві, цьогоріч зустрічатиме славний столітній ювілей у новому високому статусі університету. Зауважено, що це відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України (КМ України) «Про утворення Полтавського державного медичного університету» від 9 грудня 2020 року. Наголошено, що така приємна подія є водночас і визнанням багатолітньої успішної діяльності Української медичної стоматологічної академії як авторитетного наукового центру стоматологічної освіти, і кроком до нових перспектив. Текст: <http://zorya.poltava.ua/vivat-poltavskij-derzhavnij-medichnij-universitet/>

69. **Петрушенко М. Стратегія розвитку в дії : вітчизняна вища школа здатна готувати кадри на рівні світових стандартів /** Микола Петрушенко // Уряд. кур'єр. – 2020. – 17 груд. (№ 246). – С. 3. *Йдеться про зустріч у Київському національному університеті технологій та дизайну (КНУТД) з т.в.о. міністра освіти і науки Сергієм Шкарлетом та президентом Національної академії педагогічних наук України (НАПН України) Василем Кременем. Обговорено досвід роботи КНУТД в нових умовах та його внесок у виконання Стратегії розвитку вищої освіти в Україні. Сергій Шкарлет високо оцінив доробок університету та вказав, що приклад КНУТД свідчить, що вітчизняна вища школа здатна готувати кадри на рівні світових стандартів. В свою чергу Василь Кремень наголосив, що КНУТД - флагман підготовки спеціалістів для легкої промисловості й промислової фармації, який в умовах економічної кризи зумів вистояти та вийти на новий рівень розвитку і повести за собою галузь, для якої працює.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/strategiya-rozvitku-v-diyi/>

70. **Погорілець О. В. Педагогічні працівники як об'єкти булінгу /** О. В. Погорілець // Право і Безпека. — 2020. — № 1. — С. 139-145. *Приділено увагу аналізу основних видів булінгу, від яких потерпають педагогічні працівники, зокрема наведено типові ознаки та переважні форми*

цькування жертв, характеристики постраждалих, а також кривдників тощо. Проаналізовано судову практику за один рік чинності Закону про протидію булінгу щодо розгляду справ і притягнення осіб до адміністративної відповідальності за здійснення булінгу та відповідних недоліків при закріпленні органами поліції доказової бази при притягненні булерів до відповідальності. Запропоновано заходи щодо порядку та обов'язковості закріплення доказів представниками підрозділів ювенальної превенції територіальних підрозділів Національної поліції України у разі звернення педагогічних працівників до правоохоронних органів як потерпілих від булінгу та заходи щодо створення безпечного освітнього середовища в навчальних закладах.

71. Подольський Р. Очільник Луганського національного аграрного університету Ростислав Подольський: "Відродження українського сходу починається з нас" [Електронний ресурс] / Ростислав Подольський; бесіду вів Владислав Леошко // *Голос України*. – 2020. – 30 груд. (№ 242). – Електрон. дані. Подано матеріали інтерв'ю з в. о. ректора Луганського національного аграрного університету (ЛНАУ) Ростиславом Подольським, який розповів про організацію роботи ЛНАУ після переїзду з Луганська та про плани навчального закладу на майбутнє. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340236>

72. Постоян Т. Г. Маркетингові стратегії у контексті конкурентоспроможності закладу вищої освіти / Т. Г. Постоян, І. В. Черненко // *Економіка харч. пром.-сті*. — 2020. — Т. 12, № 3. — С. 51-59. Розглянуто конкурентні стратегії, способи досягнення конкурентних переваг. Представлено модифіковану систему конкурентних стратегій закладів вищої освіти.

73. Прігунов О. В. Концептуальна схема системи управління якістю освітнього процесу ЗВО / О. В. Прігунов // *Вісн. Хмельниц. нац. ун-ту. Екон. науки*. — 2020. — № 1. — С. 241-244. Зазначено, що закріплені на законодавчому рівні норми передбачають розбудову внутрішніх систем

забезпечення якості вищої освіти у ЗВО. Але стан цих систем сьогодні визнано незадовільним, що вимагає дослідження як процесу забезпечення якості освіти в цілому, так і його складових. В ході дослідження розроблено концептуальну схему системи управління якістю освітнього процесу ЗВО. Визначено учасників освітнього процесу і їх роль в системі.

74. **Розвиток особистості у сучасному освітньому просторі** / [В. В. Зарицька . та ін. ; за ред. В. В. Зарицької] ; Класич. приват. ун-т, Каф. практич. психології, Лаб. експеримент. та практич. психології, Асоц. соц.-психол. захисту "Опіка". — Херсон : Гельветика, 2019. — 206 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: A808247** *Висвітлено особливості усвідомлення власних емоцій як чинника розумної поведінки сучасного фахівця, формування емоційної компетентності у системі сучасної освіти, емоційний інтелект як чинник розвитку особливості у системі освіти. Розкрито психологічні аспекти прояву ситуативної тривожності студентів, особливості психології аутичної дитини, формування комунікативної толерантності в умовах інклюзивної освіти. Розглянуто сутність розумових технологій у системі професійної підготовки майбутніх викладачів психології, технології розвитку особистості засобами освітнього процесу, особливості формування нової інформаційної культури особистості та вплив інформаційних технологій на всі сфери її життєдіяльності. Проаналізовано психологічні складові салютогенетичної спрямованості та її формування у особисті в період розвитку, а також соціально-психологічні чинники лідерських властивостей студентів із сільської місцевості.*

75. **Рябуха А. "Головне завдання - баланс підтримки і контролю, щоб підвищити якість навчання в кожному освітньому закладі"** / Алла Рябуха; бесіду вів Олександр Вертіль // Уряд. кур'єр. – 2020. – 17 груд. (№ 246). – С. 3. *Подано матеріали бесіди з начальником управління Державної служби якості освіти в Сумській області Аллою Рябухою, яка розповіла про цілі та перші підсумки діяльності служби. Посадовець зазначила, що основне завдання фахівців Державної служби якості освіти -*

реалізація державної політики в освітній галузі, зокрема забезпечення її якості, та нагляд за відповідними закладами щодо дотримання державного законодавства в межах наданих повноважень.

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/alla-ryabuha-golovne-zavdannya-balans-pidtrimki-i-/>

76. **Савчук Б. Освітнє середовище університету: методологічний дискурс у контексті складання міжнародних рейтингів** / Борис Савчук, Діана Міщук // Молодь і ринок. — 2020. — № 2. — С. 60-64. *Подано аналіз наукового дискурсу щодо використання освітнього середовища університету як системи і методологічного інструмента складання рейтингів українських ВНЗ у контексті їхньої інтеграції у світовий освітній простір. Проаналізовано наукові студії про різні аспекти розвитку середовищного підходу. З'ясовано критерії, показники, індикатори методології складання світових рейтингів університетів. Обґрунтовано доцільність упровадження в освітній простір України феноменів відкритого освітнього е-середовища.*
Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/211802/211888>

77. **Сакало Є. Уроки цифрової освіти** [Електронний ресурс] / Євген Сакало // Дзеркало тижня. – 2021. – 7 січ. — Електрон. дані. *Йдеться про те, як змінилися викладачі та студенти, чого навчилися за період віртуального навчання. Зазначено, що аби не перетворювати навчальний процес на імітацію, необхідно знаходити, а інколи навіть винаходити, і впроваджувати нові підходи до викладання матеріалу. Це можуть бути заняття у форматі бізнес-ігор, групові дискусії та обговорення матеріалу, проведення опитувань під час лекції, залучення гостей спікерів із індустрії, активне використання контенту з YouTube, live demo для наочної демонстрації практики тощо. Проте повноцінне віддалене навчання неможливе без спеціальних інструментів для нього. Таких як Moodle, Google Classroom, Zoom, Google Suite/Docs, інших платформи для веб-конференцій, створення тестів і завдань, сервісів для ведення блогів тощо. В ідеалі, в кожного закладу освіти має бути доступ до LMS (Learning Management*

System). Це системи, які дозволяють студентові та викладачу спілкуватися, виконувати і перевіряти завдання, контролювати відвідуваність, організовувати семестровий контроль і атестацію тощо. Зауважено, що проблема онлайн-навчання полягає ще й у тому, що студентам важче отримувати інформацію у відеоконференціях. Концентрація уваги знижена, а відсутність взаємодії ускладнює сприйняття контенту. Вигорання відчують як ті, хто проводить онлайн-лекції, так і ті, хто слухає їх. Колись під час аудиторних занять лектор мав монополію на увагу аудиторії, й так чи інакше студенти слухали викладача, незалежно від якості контенту, харизми чи ораторських здібностей, а в онлайн-світі ця монополія лектора зникає. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/uroki-tsifrovoji-osviti.html>

78. **Сальнікова Н. В. Забезпечення якості освітніх послуг у відомчих закладах вищої освіти / Н. В. Сальнікова // Прав. часопис Донбасу : зб. наук. пр. — Кривий Ріг, 2019. — № 4 (69). — С. 161-168. — Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14658-4(69)** Зазначено, що забезпечення якості вищої освіти є стратегічним пріоритетом розвитку сучасної системи вищої освіти України. Для впровадження та забезпечення стандартів якості вищої освіти, які прийняті в Європейському просторі вищої освіти, розглянуто особливості реформування вищої школи. Окреслено особливості створення зовнішньої та внутрішньої систем забезпечення якості. На основі контент-аналізу офіційних документів спеціалізованих закладів вищої освіти досліджено внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти та повноваження структурних підрозділів, які забезпечують реалізацію, моніторинг та контроль забезпечення якості вищої освіти у відомчих університетах. Текст: <file:///C:/Users/user/Downloads/22.pdf>

79. **Синьов В. Тенденції професійної підготовки фахівців спеціальної освіти в системі вищої школи / Віктор Синьов, Дар'я Супрун, Марія Шеремет // Вища освіта України. — 2020. — № 1. — С. 34-42.** Висвітлено навчальний стан проблеми становлення та розвитку системи

професійної підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти. Проведено аналітичний огляд наукової думки дослідників сучасності. Охарактеризовано концепції реформування, базиси перспективного бачення розвитку вітчизняної вищої освіти. Акцентовано увагу на важливості та необхідності вивчення і втілення передового досвіду зарубіжних країн у контексті вищої освіти.

80. Ситнік О. Батькам дадуть доступ до безкоштовних електронних журналів та щоденників учнів [Електронний ресурс] / Ольга Ситнік // Укр. правда. – 2021. – 5 січ. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Міністерство освіти та науки (МОН) розпочало підключення шкіл до безкоштовного сервісу електронних журналів та щоденників. Про це йдеться у повідомленні на [сайті](#) відомства. Школам пропонують підключитися до модуля E-Journal, який є частиною модернізованої державної системи АІКОМ (управління здійснює державна установа "Інститут освітньої аналітики"). Водночас заступник міністра освіти і науки України з питань цифровізації Артур Селецький зазначає, що ті школи, які вже застосовують подібні комерційні продукти, за бажанням зможуть і надалі користуватись ними. Зазначено, що E-Journal збиратиме дані про учнів, розклад уроків, списки відвідування, домашні завдання тощо. Інформація буде вноситись вчителями, а за допомогою логіна й пароля батьки та учні зможуть отримати доступ до неї. Батьки в режимі онлайн у е-щоденниках бачитимуть інформацію про присутність дитини на навчанні, рівень її успішності, коментарі та поради вчителів, а учні – отримуватимуть завдання, слідкуватимуть за розкладом тощо. Текст: <https://life.pravda.com.ua/society/2021/01/5/243593/>

81. Скрипник В. "Не робіть боляче сонячному зайчику" [Електронний ресурс] / Віктор Скрипник // Голос України. – 2021. – 15 січ. (№ 6). — Електрон. дані. Наведено думки фахівців та батьків з приводу ініціативи Міністерства освіти та науки України (МОН України) щодо запровадження навчання дітей з п'ятирічного віку. Зазначено, що міністр

освіти і науки Сергій Шкарлет в інтерв'ю одному з українських телеканалів повідомив, що доручив Інституту освітньої аналітики, а також обласним управлінням освіти "дослідити цю думку", та зауважив, що "на сьогодні рішення ще немає, іде аналітичне опрацювання з департаментами освіти і науки", тобто "5-річний вік – він є в перспективі, це просто аналітичне дослідження". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340720>

82. **Співак Я. Неформальна освіта як вектор професійної самореалізації особистості** / Я. Співак // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. — № 5 (97). — С. 56 - 67. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)** Розкрито сутнісні характеристики неформальної освіти як вектора професійної самореалізації особистості. Проаналізовано сучасний стан професійної підготовки фахівців в галузі соціальної роботи. Досліджено неформальну освіту як всесвітньо визнаний компонент неперервної освіти. Окреслено сутність поняття «неформальна освіта» у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях. Здійснено аналіз комплексної структури, змісту неформальної системи соціальної освіти як особливого соціального інституту у наукових дослідженнях. Виокремлено види неформальної освіти: професійні курси, тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта (МООС), професійні стажування тощо. Проаналізовано нормативні документи, які регламентують діяльність неформальної освіти у вітчизняному та міжнародному освітніх просторах. Запропоновано перспективні напрями щодо розширення застосування неформальної освіти в сучасному українському суспільстві: сприяння демократизації, розвитку громадянського суспільства, громадської активності та лідерства; можливість гнучко та швидко реагувати на потреби ринку праці та послуг; можливість самовдосконалення та виховання самооцінки; розвиток громадянських навичок тощо. Висвітлено наукові доробки щодо розвитку та становлення неформальної освіти.

Текст :

<http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196456>

83. **Стеценко Н. До проблеми формування індивідуального стилю управління закладом освіти** / Надія Стеценко, Галина Ткачук // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 52-58. *Досліджено проблему формування індивідуального стилю у майбутнього керівника освітнього закладу. Визначено, що важливим для успішної діяльності закладу вищої освіти (ЗВО) є особистість керівника, який готовий до інновацій, креативності та зможе впроваджувати всі ті зміни, що висуває сучасне суспільство.* Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216687/216710>

84. **Таланчук І. Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики від Університету "Україна"** [Електронний ресурс] / Ірина Таланчук // Голос України. – 2020. – 18 груд. (№ 235). – Електрон. дані. *Йдеться про діяльність закладу вищої освіти інтегрованого типу — Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна" (університету "Украна"), мета якого — надання вищої освіти всім бажаним, зокрема молоді з особливими освітніми потребами, через упровадження новітніх освітніх технологій. Надано інформацію про проведену в онлайн-режимі XX Міжнародну науково-практичну конференцію "Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики", учасники якої обговорили питання практик і проблем упровадження інклюзивної освіти, комплексної системи супроводу навчання студентів з інвалідністю, забезпечення архітектурної безбар'єрності, застосування технологій навчальних закладів різних рівнів освіти та власності, які створюють для осіб з особливими освітніми потребами рівні можливості в доступі до освітніх програм і послуг навчальних закладів.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/339866>

85. **Тимощук В. Пожежна безпека у закладах освіти** / В. Тимощук // Надзвичайна ситуація+. — 2020. — № 5/6. — С. 32-33. *Розглянуто питання пожежної безпеки у закладах освіти та на що потрібно звернути увагу.*

86. **Ткачук А. Інвестиції в освіту чи в асфальт?** [Електронний ресурс] / Анатолій Ткачук // Дзеркало тижня. – 2021. – 14 січ. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що вкладення державних і місцевих бюджетних коштів в освіту мають позначатися передусім на якості освіти, а не тільки на екстер'єрі та інтер'єрі шкіл. Зауважено, що пряма кореляція між рівнем освіти і рівнем бідності існує в кожній країні світу. Відповідні дослідження в Україні проводив Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Їх результати підтвердили тезу, що краща освіта дозволяє домогосподарствам бути стійкішими до криз і розташовуватися подалі від межі бідності. Згідно із цими дослідженнями, рівень бідності в домогосподарствах, де всі дорослі мають вищу освіту, всемоє нижчий, ніж у тих, у яких жоден дорослий не має вищої освіти.*

87. **Хващевська О. Громадянська соціалізація студентів у ЗВО** / О. Хващевська // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. — № 5 (97). — С. 113-125 . — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)** Конкретизовано поняття «громадянська соціалізація». Проналізовано різні підходи до сутності цього поняття, визначено цілі, завдання та функції громадянської соціалізації, виділено складові частини громадянської соціалізації. Відзначено важливу роль різних видів соціально-культурної діяльності, в результаті якої виробляються необхідні навички соціальної взаємодії. Зазначено, що у концепції громадянської освіти істотним чинником громадянського становлення підростаючого покоління є його активна соціалізація. У сучасній педагогічній науці в останні роки з'явилася певна сукупність розроблених підходів до теорії соціалізації дітей і підлітків. Наголошено, що громадянська освіта повинна сприяти вихованню обізнаних, розумних, людських і активних громадян, відданих цінностям і принципам демократії. Текст : <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196473>

88. **Хитько М. М. Теоретичні засади ефективного державного стратегічного планування освітнього розвитку** / М. М. Хитько // Право та

держ. упр. — 2020. — № 1, т. 2. — С. 212-218. *На основі систематизації концептуальних засад дослідження державного стратегічного планування в освіті встановлено, що інноватика, управлінські інновації та концепції освітніх змін є основою загальнотеоретичної методології його аналізу. Сама стратегія розвитку освіти вбачається як системна інноваційна модель модернізації галузі, що реалізується комплексом освітніх проєктів спеціалізованою структурою. Найбільш ефективними засобами реалізації проєктів є програмно-цільовий метод, управління за результатами, використання ризик-менеджменту. Загальною проблемою вітчизняних досліджень є недостатня увага до аналізу стратегічного планування як системи. Зазначено, що на сьогодні відсутнє розуміння системи державного стратегічного планування як механізму не лише формулювання абстрактних цілей майбутнього розвитку освіти, а й конкретних інструментів і систем дій для їхнього досягнення. Саме ці аспекти мають стати предметом подальшого дослідження.*

Текст : http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/tom_2/33.pdf

89. **Хмиров І. М. Державне управління розвитком дистанційної освіти України: методологія, теорія та практика** / Ігор Михайлович Хмиров; Держ. служба України з надзвич. ситуацій, Нац. ун-т цив. захисту України. — Харків : Буклайн, 2020. — 283 с. : іл. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : А808243** Систематизовано теоретичні засади та визначено вирішення актуальної наукової проблеми — теоретико-методологічного обґрунтування й розробки практичних рекомендацій щодо оптимізації державного управління розвитком дистанційної освіти в Україні.

90. **Ховрак І. Управління репутацією закладів вищої освіти на засадах соціальної відповідальності** / Інна Ховрак // Екон. дискурс : міжнар. наук. журн. — 2019. — № 4. — С. 143-152. Проаналізовано зацікавленість науковців з тематики управління репутацією ЗВО у розрізі країн, напрямів та років. Аналіз показників рейтингу ЗВО World Reputation Rankings дозволив

виявити спільні риси та відмінності ТОП-10 ЗВО за такими критеріями: рівень репутації, вартість навчання, вартість проживання, зарплата випускників після 10 років стажу, кількість студентів на одного викладача, відсоток іноземних студентів, співвідношення студентів жінок і чоловіків, кількість студентів денного відділення. Розглянуто різні варіанти співпраці ЗВО зі стейкхолдерами, а також стратегічні переваги формування репутаційного капіталу ЗВО на засадах соціальної відповідальності. Текст : <http://ed.pdatu.edu.ua/article/view/199769>

91. **Чачіна Г. Реалізація ідей педагогіки співробітництва в освітньому процесі** / Галина Чачіна // Нова пед. думка. — 2020. — № 1. — С. 94-98. *Окреслено значення педагогіки співробітництва, представлено приклади її практичного застосування в освітньому процесі Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГП. Описано технології дослідницького та студактивного навчання, а також запропоновано шляхи вирішення конкретних виробничих ситуацій на заняттях зі спецдисциплін, використання ділових ігор та кейс-методу.* Текст : <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/126/117>

92. **Чирва Г. М. Механізми державного управління розвитком вищої освіти: орієнтація на якість освітніх послуг** / Г. М. Чирва // Публіч. упр. та мит. адміністрування. — 2019. — № 3 (22). — С. 146-156. *Розкрито сутність понять «механізм державного управління», «механізми державного управління розвитком вищої освіти», «якість освіти». Висвітлено сутність і теоретичне підґрунтя механізму державного управління вищою освітою.* Текст : <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/20.pdf>

93. **Чумак М. Є. Педагогічний космополітизм у розрізі соціокультурних трансформацій** / Микола Чумак. — Херсон : Олді-плюс, 2019. — 427 с. : іл., табл. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : А808239** *Розглянуто варіативність світоглядного домінування*

педагогічного космополітизму у розрізі вітчизняної історико-педагогічної подіївості.

94. **Шаповалова О. В. Моніторинг реалізації інтерактивних технологій в освітньому процесі** / О. В. Шаповалова, В. Г. Бутенко, О. О. Васько // Інновац. педагогіка. — 2020. — № 29, т. 2. — С. 193-196. *Висвітлено питання прогнозування і реалізації інтерактивних технологій в освітньому процесі, розглянуто їхні особливості та різновиди застосування. Зазначено, що інноваційні технології, які надаються в освітніх стандартах, схиляють фахівців не тільки надавати навчальне просвітництво, а й навчити усувати помилки практичного користування в щоденному житті.* Текст : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/29/part_2/40.pdf

95. **Шпачинський І. Безпека освітнього середовища в інновації вищої освіти** / Ігор Шпачинський // Вища освіта України. — 2020. — № 2. — С. 46-51. *Проаналізовано складові поняття "інформаційна безпека" і запропоновано можливі шляхи до її максимізації. Наголошено не тільки на розвитку критичного мислення, а й реалізації творчого потенціалу особистості загалом.*

96. **Шулик Т. Заклади вищої освіти України як осередки профілактики адиктивної поведінки студентської молоді України другої половини ХХ століття та сьогодення** / Т. Шулик // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Харків, 2019. — № 5 (97). — С. 213-224 . — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14867-5(97)** *Визначено особливості студентського віку та причини вразливості студентів до різного роду проблем (фізичний, психофізіологічний, когнітивний розвиток тощо); наведено останні дослідження та публікації науковців різних галузей — педагогів, психологів, юристів, медиків, які розглядали проблему адиктивної поведінки. Окреслено проблему адиктивної поведінки студентської молоді ВНЗ другої половини ХХ ст. та сучасності, наведено результати найновіших соціологічних досліджень щодо показників здоров'я підлітків та молоді України. Акцентовано увагу на наявних проблемах,*

пов'язаних із залежністю молоді від різноманіття соціальних мереж. Визначено особливості поширення різних видів адиктивної поведінки в досліджувані періоди; з'ясовано, що станом на сьогодні адиктивна поведінка залишається актуальною проблемою в студентському середовищі. Виокремлено два напрями в подоланні адиктивної поведінки молоді людини: робота над собою з формування вольових якостей та діяльність ЗВО з соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки молоді. Виокремлено основні форми і методи соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки студентської молоді ВНЗ сучасності (розробка спеціальних програм підтримки психологічного самопочуття студентів, включення питань медіаграмотності й медіабезпеки у відповідні навчальні курси, створення сприятливого соціально-культурного середовища у ВНЗ, активна робота органів студентського самоврядування в напрямі соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки тощо). Текст : <file:///C:/Users/%D0%AE%D0%BB%D0%B8%D0%B9/Downloads/196479-438063-1-SM.pdf>

97. **Якимова Ю. Селяни мітингують проти директора школи /** Юлія Якимова // Газета по-українськи. – 2020. – 24 груд. (№ 52). — С. 5. *Йдеться про те, що жителі села Лип'янка Шполянського району Черкаської області протестують через поновлення на посаді директора школи 63-річного Миколи Гнатика. Його звільнили на початку 2019-го, бо варив у школі самогон. За словами Сергія Іщенка, голови Лип'янської ОТГ, Гнатика поновили несправедливо, коли вирішувалося питання про його повернення до роботи, суд не допитав свідків, жоден із доказів не взяв до уваги, тому ухвалене рішення є упередженням. Зауважено, що звинувачення щодо себе Микола Гнатик називає наклепом. Каже, що його звільнення – це хитрощі недоброзичливих людей.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/scandals-newspaper/selyani-mitinguyut-proti-direktora-shkoli/1004613>

98. **Яковенко Р. В. Специфіка корпоративної соціальної відповідальності у сфері вищої освіти України державного сектору в**

умовах пандемії COVID-19 / Р. В. Яковенко // Інвестиції: практика та досвід. — 2020. — № 17/18. — С. 57-62. *Розкрито закономірності та тенденції визначення позитивних і негативних критеріїв соціальної відповідальності у сфері вищої освіти України державного сектору з урахуванням нових чинників, спричинених пандемією COVID-19.* Текст :

http://www.investplan.com.ua/pdf/17-18_2020.pdf#page=58

99. **Яременко Л. М. Сучасні тенденції нової моделі фінансування системи вищої освіти України** / Людмила Михайлівна Яременко // Вісн. Житомир. держ. технол. ун-ту. Серія : Економіка, упр. та адміністрування. — 2019. — № 1. — С. 212-215. *Охарактеризовано систему вищої освіти як один із визначальних чинників соціально-економічного розвитку нації України. Доведено, що постійний брак коштів та недостатні обсяги фінансування гальмують розвиток системи вищої освіти України. Досліджено, що система фінансування вищої освіти України замість того щоб виступати основним надійним інструментом щодо процесів перетворень в університетах, є лише причиною незадовільної якості національної вищої освіти та негативних результатів в освітній сфері. Описано загальні засади реформування фінансування закладів вищої освіти (ЗВО), які полягають у зміні підходу до фінансування та застосуванні нової моделі фінансування – запровадження формульного підходу до розподілу бюджетних коштів на вищу освіту за окремими показниками. Запропоновано напрями удосконалення щодо зміцнення та розвитку системи вищої освіти України. Акцентовано увагу на збереженні державного фінансування, запровадженні освітнього кредитування та збільшенні інвестицій у науково-дослідну діяльність.* Текст :

<http://ven.ztu.edu.ua/article/view/163435/162781>

Освіта в зарубіжних країнах

100. Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та технічних системах : зб. наук. пр. за матеріалами XVI Міжнар. наук.-практ. конф., 19 листоп. 2020 р. / ПрАт "ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом", Одес. ін-т, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України ; [редкол. : О. Ф. Каракасіді та ін.]. — Одеса : Лерадрук, 2020. — 299 с. **Шифр зберігання Бібліотеки: A809385** *Зі змісту: Розвиток та інтернаціоналізація освіти в Німеччині / О. А. Золотарьова, А. Зінченко, А. А. Гаврилюк. – С. 102-110.*

101. Біницька К. Європейська система забезпечення якості вищої освіти: досвід республіки Польща / Катерина Біницька, Галина Бучківська // Молодь і ринок. — 2020. — № 2. — С. 47-53. *Висвітлено системи забезпечення якості вищої освіти в європейському освітньому просторі.*

102. Вихрущ А. Освітня політика Польщі (діти здорові та з особливими потребами) / Анатолій Вихрущ // Молодь і ринок. — 2020. — № 2. — С. 18-22. *Висвітлено актуальні питання освітньої політики Польщі. Акцентовано увагу на значимості для України аналітичних документів рівня рапорту про інтелектуальний капітал. Наголошено на важливості наукового обґрунтування закономірностей розвитку освітніх систем, удосконаленні законодавства, фінансування з розрахунку на одного учня. Зауважено, що як головний пріоритет виокремлено якість польської освіти. Як своєрідний епіграф використано два слова: "Добра школа". Це своєрідна філософія сучасної польської освіти. Доведено важливість інформаційної освіти, упровадження інновацій. Спеціальний конкурс передбачає вивчення учителями початкових шкіл основ програмування. Програма "Цифрова Польща" є прикладом для нашої країни. Заслужовує на увагу постійний моніторинг важливих для суспільства проблем і ефективна реакція на виклики. Актуальною є практика дистанційного навчання, рекомендації для директорів шкіл, учителів, учнів, батьків, електронні підручники (е-підручники), лекції для кожного класу. Узагальнено досвід польських колег щодо роботи з дітьми з особливими потребами, особливості розвитку*

психологічної культури батьків.

Текст :

<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/211795/211880>

103. **Власенко О. Аналіз впливу реформ громадянської освіти на зміст освіти старшої школи** / О. Власенко // Укр. полоністика. – 2020. – № 17. – С. 94-103. *Проаналізовано інтеграцію громадянської освіти України у світовий освітній простір, що вимагає детального вивчення соціальної взаємодії різних країн накопиченого досвіду організації громадянського виховання, формування громадянських цінностей молоді. Наголошено на необхідності пошуку шляхів і способів використання досвіду зарубіжних країн у вітчизняній системі освіти. Особливо важливим, на думку автора, є вивчення й узагальнення досвіду реформування громадянської освіти в Європі, де зростає увага до демократичної освіти поряд з вихованням громадянина кожної держави.*

Текст :

<http://polonistyka.zu.edu.ua/article/view/190578/192345>

104. **Єгорченко І. Суспільство хоче довіри** [Електронний ресурс] / Ірина Єгорченко // Дзеркало тижня. – 2021. – 13 січ. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в розвинених країнах посадовці та політики, яких спіймали на плагіаті, йдуть після цього з посад, навіть якщо їхні дисертації чи дипломні роботи написані дуже давно на теми, які не пов'язані з посадовими обов'язками. Зауважено, що суспільство цих країн не сприймає пояснень на кшталт «він/вона — хороший менеджер/сильна особистість» і «там є квадратні дужечки», «плагіат має доводити суд» або «це політичне переслідування», «ви шукаєте плагіат лише посадовців» або «це особиста помста». У розвинених країнах навіть кілька абзаців текстових запозичень без належних посилань у давній праці посадової особи вважаються неприйнятними. Наголошено, що політик у розвиненій країні мусить піти з посади незалежно від мотивації людей, які заявили про «текстові запозичення без належних посилань». Немає дискусій про необхідність звернення до суду чи про порушення авторських прав – плагіат в академічній (науковій чи кваліфікаційній) праці вважається порушенням принципів*

академічної доброчесності незалежно від наявності порушення авторських прав. Розвинене суспільство вважає, що не може довіряти посадовцю, який порушував етичні принципи у своїй діяльності. Суспільство хоче довіри з боку самого себе та з боку світової спільноти до посадовців, інституцій, освітньої та наукової систем. Текст: <https://zn.ua/ukr/science/suspilstvo-khoche-doviri.html>

105. Засторожнікова І. В. Зарубіжний досвід електронного урядування сфери освіти в Україні / Ірина Володимирівна Засторожнікова // Наук. вісн. Держ. упр. — 2020. — № 2. — С. 160-167. Проаналізовано застосування іноземного досвіду впровадження електронного урядування в освітню сферу. Розглянуто основні моделі електронного урядування. Зазначено, що найбільш цікавою, просунutoю та універсальною є англо-американська модель електронного урядування, адже характеризується наявністю горизонтальних, вертикальних та інфраструктурних зв'язків, а також зв'язків між урядом та громадами. Континентально-європейська модель поширена в більшості країн Західної, Центральної та Східної Європи.

106. Козіброда Л. Організаційно-методичні засади підготовки вчителів в умовах інклюзивної школи у Франції / Лариса Козіброда // Молодь і ринок. — 2020. — № 1. — С. 107-110. Висвітлено особливості підготовки вчителів першого і другого ступенів до впровадження інклюзивних форм навчання в освітню практику Франції. Зокрема акцентовано увагу на формуванні професійних якостей педагогів, їхніх уміннях та компетенціях, які сприяють ефективному здійсненню процесу навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами. Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/195962/196278>

107. Корольова Л. Порівняльний аналіз етапів розвитку вищої педагогічної освіти Румунії та України / Лариса Корольова // Молодь і ринок. — 2020. — № 3/4. — С. 172-177. Визначено п'ять основних історичних етапів розвитку вищої педагогічної освіти, характерних для

Румунії та України від виникнення педагогічної думки до сьогодення. Акцентовано увагу на важливості використання системного підходу під час проведення компаративного (порівняльного) дослідження. На основі аналізу наукових робіт, документів, Інтернет-ресурсів здійснено порівняльний аналіз етапів розвитку вищої педагогічної освіти цих країн і надано їх характеристику. Визначено спільні риси та відмінності. Розкрито трансформаційні процеси, які сприяли становленню вищої освіти в Румунії та в Україні. Текст : <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216811/216901>

108. **Кравченко О. Л. Огляд світового досвіду з проблем дуальної форми здобуття освіти** / О. Л. Кравченко. – Молодий вчений. – 2020. - № 10. – С. 133-136. Здійснено огляд світового досвіду з проблем впровадження дуальної освіти. Визначено етапи становлення та розвитку дуальної форми здобуття професійно-технічної та вищої освіти у різних країнах світу. Дуальну освіту розглянуто через взаємодію навчальних закладів, суб'єктів господарювання, державних установ. Наголошено, що «дуальна форма здобуття освіти» створює умови для навчання студентів в освітньому й виробничому середовищах, є дієвим фактором забезпечення конкурентоспроможності фахівців на ринку праці. Виявлено особливості функціонування дуальної форми здобуття освіти у різних країн світу. Зокрема, дуальна освіта Німеччини та Фінляндії вирізняється розвиненою системою наставництва, зорієнтованістю навчального процесу на практичній складовій, удосконаленою системою перепідготовки робітничих кадрів за активної участі бізнесу й потенційних працедавців. Особливістю дуальної системи освіти в Австрії також є перевага практичної складової навчального процесу. Студенти дуальних закладів освіти протягом трьох-чотирьох років навчання працюють на підприємствах згідно з угодами між соціальними партнерами та одержують заробітну плату. Саме таке навчання надає можливість майбутнім фахівцям одержати необхідні професійні знання та вміння. Дуальна форма здобуття освіти Великобританії представлена виробничим учнівством, що здійснюється

відповідно до угод між суб'єктами господарювання та здобувачами освіти. Тривалість такого навчання залежить від профілю навчального закладу, галузі промисловості та в середньому складає 4 - 5 років. На основі ознайомлення зі світовими тенденціями розвитку освіти визначено перспективи дуальної форми здобуття освіти в Україні. Текст : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/10/28.pdf>

109. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Наукові досягнення, відкриття та шляхи розвитку педагогічної науки", 24 – 25 трав. 2019 р., м. Запоріжжя. — Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2019. — 122 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: A808251** *Зі змісту: Сучасні нетрадиційні школи Німеччини / О. В. Назаренко. – С. 18-21; Шкільний підручник як засіб поширення ідеї миру (за матеріалами ЮНЕСКО) / І. І. Чекрій. – С. 38-41; Теорії, тенденції та концепції професійної підготовки журналістів в університетах США / Х. Р. Марціхів. – С. 109-112.*

110. Міжнародна науково-практична конференція "Перспективи стабільного економічного розвитку та економічної безпеки: світовий досвід та вітчизняні реалії", 21 верес. 2019 р., м. Запоріжжя : [матеріали доп.]. — Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2019. — 99 с. : табл. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A808247** *Зі змісту : Фінансування вищої освіти в Україні та країнах світу: порівняльна характеристика / Я. І. Петрова, Д. С. Козлова. – С. 77-80.*

111. Татомир І. Кібербезпека університетів як спосіб протидії фішинговому шахрайству / Ірина Татомир // Екон. дискурс : міжнар. наук. журн. — 2020. — № 1. — С. 59-67. *Показано, яку роль відіграє кібербезпека для протидії фішинговим-аферам в освітній сфері. Визначено та структуровано мотиви здійснення фішингових-атак, а також способи їх виявлення і запобігання. Надано оцінку «списаному фішингу», «фішингу підводнику» та «китобійному фішингу» як найбільш небезпечним видам шахрайства, які орієнтуються як на малих, так і на великих гравців в*

інформаційному ланцюжку будь-якої освітньої інституції. Проведено аналітичний огляд ринку освітніх послуг та зроблено хронологічну вибірку найбільших кібер-інцидентів, які мали місце у період 2010 - 2019 рр. Описано суми економічних втрат, яких зазнали коледжі, науково-дослідні установи та провідні університети світу. Доведено, що найбільше піддалися атаці зловмисників заклади освіти США та Великобританії, децю їм поступаються Канада та країни Азійсько-тихоокеанського регіону. Текст : <http://ed.pdatu.edu.ua/article/view/202596>

112. **Чому, де, коли і як запровадити миротворчу освіту в освітню систему Нігерії** // Схід. – 2020. – № 5. – С. 29-38. *Зазначено, що характер та динаміка соціальних загроз в освітній системі Нігерії утруднюють та стримують її розвиток. Основними проблемами, що лежать в основі цих загроз, є ерозія суспільних цінностей та моральний занепад, які відкрили шлях до спотворення поведінкових та настановчих диспозицій операторів системи. Кричуща демонстрація дискримінації, несправедливості, упереджень, заздрощів, ревнощів та конфліктних ситуацій в освітній системі вимагає провадження в національну освітню систему концепції миротворчої освіти як панацеї від цих соціальних загроз та способу підвищення продуктивності системи. У дослідженні розглянуто питання, чому, де, коли і яким чином концепція миротворчої освіти має бути інтегрована в освітню систему Нігерії. Доведено, що результатом її впровадження має стати набуття учнями навичок, поглядів і знань для створення безпечного середовища проживання, сталого довкілля та соціальних змін. Змістом роботи з упровадження такої концепції він вважає розробку програм, процедур, заходів, дорожніх карт, які можуть бути реалізовані систематично, щоб прищепити людям прийнятні суспільні цінності, необхідні для сприяння розвитку справжньої планетарної свідомості, яка дозволить людям функціонувати як глобальні громадяни і змінити нинішній стан людини, змінивши соціальні структури і моделі*

мислення, які його зумовили.

Текст :

<http://skhid.kubg.edu.ua/article/view/215016/215416>

113. **Щепетильникова Є. Світові освітні перегони** [Електронний ресурс] / Єлизавета Щепетильникова // Дзеркало тижня. – 2020. – 25 груд. — Електрон. дані. *Йдеться про те, які місця посіли українські університети в міжнародних рейтингах. Зазначено, що конкуренція між університетами була завжди, адже знання та наукові відкриття не мають кордонів, але поширення рейтингів істотно посилює конкуренцію. Українські університети теж прагнуть посісти поважне місце у світі, тож розмови про рейтинг вітчизняних закладів вищої освіти (ЗВО) не вичухають серед освітян, студентів і політиків. Трьома найвпливовішими рейтингами у світі залишаються Шанхайський академічний рейтинг, Світовий університетський рейтинг від Times Higher Education, а також Рейтинг університетів світу від QS. Українські університети репрезентовані 2021 року в останніх двох рейтингах. Наголошено, що відсутність українських ЗВО в Шанхайському рейтингу зумовлена станом вітчизняної науки. Цей рейтинг залишається єдиним, який оцінює університети виключно за їхніми науковими досягненнями. Критерії оцінювання включають кількість лауреатів Нобелівської премії та міжнародних галузевих наукових премій, цитування наукових публікацій працівників університету, а також входження наукових працівників до світового рейтингу науковців, яких найбільше читають.* Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/svitovi-osvitni-perehoni.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

16 січня 2021 р.